

Zřízení centra celních údajů EU a celního orgánu EU

Autor: European Parliament Research Service (EPRS)

Zdroj: [Briefing](#) (Září 2023)

Souhrn

Krátký souhrn celého dokumentu (Executive summary)

Shrnutí

Přestože je celní unie jedním z nejstarších milníků Evropské Unie (dále jen „EU“), pravidla pro dovoz zboží do EU zůstávají obzvláště složitá. Obchodníci jsou někdy povinni se hlásit celním úřadům až pětkrát za stejnou transakci a to:

- před odesláním zboží nebo jeho příchodem do EU (předběžná podání, podání před příjezdem);
- kdy plavidlo nebo letadlo dorazí (oznámení o příjezdu);
- když předloží zboží k celnímu řízení (předložení oznámení pro zboží);
- pokud je zboží dočasně uskladněno (prohlášení o dočasném uskladnění);
- kdy má být zboží uvedeno na trh (celní prohlášení).

Tento pětifázový proces ztěžuje kontrolu a sledování toku zboží nebo rychlost zásahu v případě podezření na nedodržení pravidel. Současná pravidla navíc umožňují hlášení prováděná různými osobami (přepravce, dovozce, zástupce, vedoucí zboží atd.).

Dalším problémem je roztržitý přístup k digitalizaci. V posledních letech jsme byli svědky většího zaměření na digitalizaci v celní unii. Tento trend má umožnit policistům odklonit se od papírových formalit a strávit méně času administrativními problémy a snížit náklady na papír. Digitalizace celních postupů však nepomohla vytvořit harmonizaci společný digitální prostor nebo zrušit formality vložené do 27 různých vnitrostátních systémů IT.

Obrovské množství zboží, které musí celní orgány zpracovat, znemožňuje důkladně zkontrolovat každý balíček/kontejner z hlediska rizik nebo souladu s normami EU. Tento problém je dále prohlubován decentralizovaným přístupem k digitalizaci, což umožňuje více složité sdílení dat mezi vnitrostátními IT systémy pro odhalování nekalých praktik.

Jak je uvedeno výše, pro celní orgány je velmi obtížné provést důkladnou kontrolu, zda jsou všechny příchozí balíky bez rizika a v souladu s normami EU. Navíc po finanční stránce celní orgány musí zkontrolovat, zda byla cla a DPH správně nastavena. Opět platí, že značné množství balíků – často s velmi malou číselnou hodnotou – způsobuje potíže při konfrontaci s DPH a celními podvody.

Nedávným vývojem v legislativě DPH bylo zavedení pravidla domnělého dodavatele s cílem snížit náklady podniků na dodržování předpisů, vytvořit prostor pro větší konkurenci a spotřebitelský výběr na trhu EU a umožnění cílenější alokace zdrojů v rámci daňové správy členských států.

Dalším zdrojem frustrace pro podniky i celní orgány je složitá metoda pro výpočet cla. K přesnému stanovení celní hodnoty zboží a jeho původu, musí se operátoři zorientovat v celní klasifikaci EU, která obsahuje více než 1000 kódů. Tato situace s sebou nese složité výpočty a náklady na výběr pro podniky a úřady.

Změny, které by návrh přinesl

V rámci celkové celní reformy EU předložila Evropská Komise dne 17. května 2023 návrh na zřízení celního orgánu EU a centra celních údajů. Návrh usiluje o vytvoření celní unie, která bude účinná, geopolitická a odolná vůči budoucnosti. Navrhované Centrum celních údajů EU by se mělo stát „tváří a motorem“ nové celní unie a tím přispět ke konsolidaci roztržitých digitálních prostorů pro celní formality. Celní datové centrum by sloužilo jako jediné centralizované IT prostředí, čímž šetří obchodníky nutností interakce 27 různých IT prostředí. Kromě výhod pro obchodníky by centralizované datové centrum také zajistilo integritu a sledovatelnost a nepopírání údajů pro celní orgány, a tím posílilo celní kontrolu a boj proti celním podvodům, pašování a porušování norem.

Byl by dále zřízen nový celní orgán EU, který by vyvíjel, provozoval a spravoval celní údaje jako „rozbočovač“. Zaměřil by se na koordinaci mezi vnitrostátními celními správami, budování kapacit, správy údajů (pokud jde o centrum celních údajů) a koordinaci rizik. Úřad by se tak stal novou agenturou EU.

Členské státy tím ušetří na výdajích na IT na vnitrostátní úrovni. Za 15 let, odhaduje Evropská Komise, že členské státy by ušetřily více než 20 miliard EUR na celkových výdajích na IT a další výdaje v hodnotě 1 miliarda EUR v pracovním čase uvolněném ze současných úkolů. Úřad a datové centrum by také sehrály klíčovou roli v boji proti celním podvodům.

Aby bylo možné sladit DPH a celní zacházení s dováženým zbožím, Evropská Komise navrhuje odstranit prahovou hodnotu 150 EUR, pod kterou je zboží osvobozeno od cla, čímž je vše dovážené zboží podléhající jak DPH, tak clu. To by mělo ukončit praxi podhodnocování a proto bude přínosem jak pro daňové příjmy členských států, tak pro rozpočet EU.

Od roku 2032 by se obchodníci mohli ucházet o systém obchodníků „Trust and Check“ což podléhá přísným vstupním požadavkům (čistý trestní rejstřík, vysoká bezpečnost normy atd.). Toto nové partnerství mezi podniky a celními orgány by zajistilo autorizovaným obchodníkům „zelené pruhy“ pro své zboží. Výměnou za vysokou úroveň transparentnosti jejich dodavatelského řetězce (tj. poskytnutí přístupu celním orgánům k elektronickým systémům za účelem ověření dodržování a sledování pohybu zboží v reálném čase), by obchodníci Trust and Check byli schopni propustit své zboží bez aktivního celního zásahu, pokud jsou informace dostupné předem a kde zboží nebylo vybráno pro kontroly.

Návrh zavádí také společný rámec EU pro identifikaci porušení celních předpisů, včetně potenciální polehčující nebo přitěžující okolnosti a společnou minimální úroveň sankcí za taková porušení.